

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

LES CARACTERÍSTIQUES DE L'APRENENTATGE AUTÒNOM PREDICTORS DEL RESULTAT ACADÈMIC A L'ASSIGNATURA DE PSICOFARMACOLOGIA

- Adan, Ana

Universidad de Barcelona

Dept. Psiquiatria y Psicobiología Clínica, Facultad de Psicología

Passeig de la Vall d'Hebron 171, 08035-Barcelona, Espanya

aadan@ub.edu

- Prat, Gemma

Universidad de Barcelona

Dept. Psiquiatria y Psicobiología Clínica, Facultad de Psicología

Passeig de la Vall d'Hebron 171, 08035-Barcelona, Espanya

gprat@ub.edu

- Serra-Grabulosa, Josep Maria

Universidad de Barcelona

Dept. Psiquiatria y Psicobiología Clínica, Facultad de Psicología

Passeig de la Vall d'Hebron 171, 08035-Barcelona, Espanya

jmserra@ub.edu

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

1. RESUM:

El rendiment acadèmic a l'assignatura de Psicofarmacologia, obligatòria de l'ensenyament de Psicologia, s'associa significativament amb les hores de treball autònom, l'assistència a les classes presencials (teoria i pràctiques), el patró de treball distribuït al llarg del semestre i la consulta de fonts d'informació, en especial el text recomanat com a fonamental. L'autoavaluació de la qualitat de l'aprenentatge i la utilitat que s'atribueix a l'assignatura per la posterior pràctica professional són també variables que es relacionen positivament amb els resultats obtinguts i el temps de dedicació a treballar l'assignatura.

2. ABSTRACT:

Academic performance in the subject of Psychopharmacology, a compulsory subject in the degree of Psychology, is significantly associated with the hours of personal work, attendance to in-class sessions (theoretical and practical), the pattern of work throughout the term and resorting to sources of information, especially the textbook recommended as basic. Self-evaluation of the quality of learning and the usefulness attributed to the subject for further professional practice are also variables that relate positively to the results obtained and the time dedicated to working in the subject.

3. PARAULES CLAU: aprenentatge autònom, hores d'estudi, resultats acadèmics /

KEYWORDS: autonomous learning, hours of study, academic results

4. ÀREA DE CONEIXEMENT:

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- Ciències Experimentals i de la Salut

5. ÀMBIT TEMÀTIC DEL CONGRÉS:

- L'aprenentatge autònom de l'alumne

6. MODALITAT DE PRESENTACIÓ:

- Comunicació oral

7. DESENVOLUPAMENT:

a) Objectius

Avaluar la relació entre el temps de treball autònom que l'alumne dedica a l'assignatura de Psicofarmacologia (Adan, 2008; Adan & Prat, 2004), obligatòria de tercer curs de llicenciatura de l'ensenyament de Psicologia amb els resultats acadèmics durant el curs 2010-2011. Els resultats han estat la base per a establir els criteris de dedicació i treball pautat a l'alumne en el pla docent de l'assignatura al grau de Psicologia, també obligatòria de quart curs i que s'ha iniciat el present curs acadèmic 2011-2012.

b) Descripció del treball

Es va confeccionar una enquesta força completa per tal de que la informació recollida permetés recollir el temps dedicat dels alumnes a treballar l'assignatura, a l'hora que ens

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

permetès fer certes reflexions sobre les diferents expectatives d'esforç que requereix la matèria des de la perspectiva de l'alumnat. Els resultats també varen ser molt valuosos per l'equip docent, tant per planificar la docència futura com per marcar un conjunt de directrius als alumnes de la següent promoció fent èmfasi en la necessitat de treballar l'assignatura el temps necessari per tal d'aconseguir superar-la amb un bon rendiment acadèmic.

Entre la informació que es recollí podem destacar variables relacionades amb les característiques dels estudiants (dades demogràfiques, situació laboral, crèdits matriculats), la forma d'estudiar de l'assignatura (individual/grup, distribuït/concentrat en el trimestre, temps total), l'assistència a les classes presencials (% hores teòriques i pràctiques), la dedicació temporal a l'estudi (per cada bloc teòric, cada pràctica i cada una de les lectures d'activitat pròpia de l'alumne), la utilització de materials i recursos (bibliografia fonamental i complementaria, pàgines WEB, Campus Virtual), l'auto avaluació de l'aprenentatge i el rendiment i la utilitat de l'assignatura per la pràctica professional. A continuació presentem l'enquesta utilitzada per a la recollida d'informació.

ENQUESTA SOBRE L'ASSIGNATURA *PSICOFARMACOLOGIA*.

A continuació et formulem algunes preguntes sobre el grau i tipus d'esforç que dediques a l'assignatura *Psicofarmacologia*. Aquesta enquesta forma part d'un projecte d'innovació en la docència universitària i el seu objectiu és la millora de l'assignatura i la seva conversió en crèdits europeus. La teva col·laboració pot ajudar als teus futurs companys. Una mica del teu temps pot ajudar-nos molt. Per suposat les dades són confidencials i només s'empraran

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

estadísticament per a valorar l'assignatura. Necessitem que siguis absolutament SINCER per a que ens sigui útil. **Si el temps que has d'anotar és inferior a 1 hora fes-ho considerant fraccions d'hora (ex. 0,25; 0,5; 0,75) i no minuts.**

1.- Dades personals:

NIUB:

Edat:

Sexe:

Grup/Professor:

2.- Treballes de forma remunerada mentre curses l'assignatura?

Sí ☐ Temps parcial ☐ Temps complet ☐

No ☐

3.- Quants crèdits tens matriculats aquest semestre?

Menys de 25 ☐ Entre 25 i 35 ☐ Més de 35 ☐

4.- L'estudi de l'assignatura ha estat:

Totalment individual ☐

Més individual que en grup ☐

Meitat individual i meitat en grup ☐

Més grupal que individual ☐

Totalment en grup ☐

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

5.- L'estudi de l'assignatura ha estat:

Totalment distribuït en el semestre ☐

Bastant distribuït en el semestre ☐

Meitat distribuït i meitat concentrat abans de l'examen ☐

Bastant concentrar abans de l'examen ☐

Totalment concentrat abans de l'examen ☐

6.- En total, diries que has dedicat a l'estudi de l'assignatura (sense comptar les hores d'assistència a classe): _____ hores

7.- Quin tant per cent d'assistència a classe has tingut?

Classes teòriques: _____ % Classes pràctiques: _____ %

8.- A continuació estan descrits els continguts del programa, de cadascun, podries dir quantes hores has dedicat al seu estudi (sense comptar les hores d'assistència a classe)?

Tema	Hores
Introducció a la farmacologia	
Psicofarmacologia bàsica	
Addicció	

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Farmacologia dels hipnòtic-sedants i ansiolítics	
Farmacologia dels antipsicòtics	
Farmacologia dels antidepressius	
Farmacologia dels reguladors de l'estat d'ànim	
Farmacologia dels psicoestimulants	
Farmacologia dels psicodislèptics	
Farmacologia dels nootrops i activadors cognitius	

9.- Respecte a les pràctiques, ¿podries dir quantes hores has dedicat al seu estudi (sense comptar les hores d'assistència a classe)?

Pràctiques	Hores
1. Disseny assaig clínic per valorar eficàcia nou antipsicòtic	
2. Avaluació de la resposta al tractament psicofarmacològic de la depressió amb les escales de Hamilton i UKU	
3. Cassos pràctics	

10.- Respecte a les lectures corresponents a activitats pròpies de l'alumne, podries dir quantes hores has dedicat al seu estudi?

Activitat pròpia de l'estudiant	Hores
1. Història de la Psicofarmacologia	

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

2. Òxid nítric. Funcions i potencial terapèutic	
3. Revisió èxtasis	
4. Revisió antipsicòtics	
5. Cozapina. Història i característiques	
6. Mecanisme d'acció dels antidepressius	
7. Antidepressius i efecte placebo	
8. Nous antiepilèptics	
9. Neurobiologia psicoestimulants	
10. Trastorn d'hiperactivitat amb dèficit d'atenció	
11. Tractament malaltia Alzheimer	
12. Tractament farmacològic psicopatologia demències	

11.- Has consultat llibres per estudiar l'assignatura?

No ☐ Sí ☐ Quants? _____

Quan? Ocasionalment ☐ Frequentment ☐ Només abans de l'examen ☐

Quins? El manual de l'assignatura ☐ bibliografia d'aprofundiment ☐ altres ☐

12.- Has consultat WEBS per estudiar l'assignatura?

No ☐ Sí ☐ Quantes? _____

Quan? Ocasionalment ☐ Frequentment ☐ Només abans de l'examen ☐

Quines? Recomenades ☐ No recomanades ☐

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

13.- Has consultat el campus virtual de l'assignatura?

No ☐ Sí ☐ Quantes vegades? _____

14.- Com valoraries el teu aprenentatge en *Psicofarmacologia*?

_____ punts (De 0 a 10)

15.- Quina nota creus que obtindràs en l'examen final de *Psicofarmacologia*?

_____ punts (De 0 a 10)

16.- Com preferiries que fos avaluat el teu aprenentatge en *Psicofarmacologia*?

Avaluació final ☐ Avaluació continuada ☐

Altra ☐ ¿Quina? _____

17.- Quina creus que és la dificultat de l'assignatura en relació a les altres assignatures de la carrera?

Dificultat clarament inferior a les altres ☐

Dificultat inferior a les altres ☐

Dificultat similar a les altres ☐

Dificultat superior a les altres ☐

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Dificultat clarament superior a les altres

☐

18.- Quin aspecte creus que és el més difícil de l'assignatura?

Vocabulari

☐

Comprensió dels mecanismes d'acció

☐

Memorització genèrics i paraules clau

☐

Relació aspectes farmacològics i terapèutics

☐

Relació aspectes farmacològics i efectes adversos

☐

Altres (especificar): _____

19.- La relació dels continguts de *Psicofarmacologia* amb altres assignatures de la carrera penses que és

Molt elevada

☐

Bastant elevada

☐

Mitja

☐

Bastant baixa

☐

Molt baixa

☐

20.- Quantes hores setmanals creus que són necessàries per obtenir un aprovat a l'assignatura de *Psicofarmacologia*?

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Menys d'una ☐ 1-3 hores ☐ 3-5 hores ☐ Més de 5 ☐

21.- Quina utilitat penses que té la *Psicofarmacologia* per la teva posterior pràctica professional?

_____ punts (De 0 a 10)

Comentaris:

GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ!

L'enquesta es va complimentar el mateix dia de l'examen per evitar un índex de resposta baix i esbiaixat en relació a la tipologia d'alumnes que responen si aquesta es penja al campus virtual. La participació del alumnes era voluntària però amb una possible incentivació de 0,10 dècima si els calia per arrodonir la nota de l'assignatura sobre 10 punts.

A l'assignatura teníem l'any acadèmic 2010-2011 una quota d'alumnes matriculats de 294, amb només uns 80 que la cursaven per primer cop perquè no es varen adaptar al grau i la resta repetidors. Del total dels alumnes matriculats varen respondre l'enquesta de forma vàlida 206, el 70% dels matriculats. La revisió visual de les enquestes ens va donar diversos cassos que varem haver de descartar (N = 64), alguns perquè no ompliren la informació de la plana del darrera (preguntes de la 12 a la 21), d'altres havien deixat tota la informació d'hores sense

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

respondre i, finalment, alguns no varen anotar el seu NIUB. Val a dir, que la mostra recollida exclou, per motius obvis, a 24 alumnes no presentats en primera convocatòria (tant d'avaluació única com continuada). Quant a la nota, s'ha considerat la de primera convocatòria i en els cassos que varen suspendre la de la segona convocatòria, cas de presentar-se.

c) Resultats i/o conclusions

A continuació farem un recull dels principals resultats obtinguts a nivell descriptiu, tenint en compte el torn (matí/tarda) i el resultat qualitatiu a l'assignatura (superen/no superen), així com anàlisis correlacionals.

Del total de alumnes que han contestat l'enquesta gairebé el 70% treballa a l'hora de forma remunerada, tot i que d'aquests la majoria té una feina de dedicació a temps parcial. Observem dades similars tan en el torn de matí com en el de tarda, podent destacar en canvi que el percentatge d'alumnes que treballen i no supera es superior respecte a aquells que la superen (Taula 1). Ens trobem, però, davant d'una quantitat important d'estudiants que no poden tenir una dedicació plena al estudis en general i a l'assignatura en concret. Si això hi sumem que el 83% està cursant més de 25 crèdits durant el semestre, ja veiem unes dades prou significatives que ens apunten a que les hores estipulades com necessàries de treball per cada crèdit es fan difícils de dedicar.

Taula 1. Descriptius demogràfics, crèdits matriculats i tipus d'avaluació (AU = avaluació única, AC = avaluació continuada) en la mostra total que varen respondre l'enquesta, considerant el

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

torn (matí/tarda) i el resultat a l'assignatura (superen/no superen). El % d'estudiants que superen i no superen l'assignatura també es mostra pel total i segons el torn.

	Total (N = 206)	Torn		Resultat assignatura	
		Matí (N = 134)	Tarda (N = 72)	Superen (N = 129)	No superen (N = 77)
Edat	25,13 ± 0,42	24,68 ± 0,52	25,96 ± 0,69	24,36 ± 0,52	26,42 ± 0,70
Homes	50 (24,3)	33 (24,6)	17 (23,6)	29 (22,5)	21 (27,3)
Dones	156 (75,7)	101 (75,4)	55 (76,4)	100 (77,5)	56 (72,7)
Treball					
No	67 (32,5)	47 (35,0)	20 (27,8)	50 (38,8)	17 (22,1)
Parcial	105 (51,0)	66 (49,3)	39 (54,2)	66 (51,2)	39 (50,6)
Complet	34 (16,5)	21 (15,7)	13 (18,1)	13 (10,0)	21 (27,3)
Credits					
< 25	34 (16,5)	20 (14,9)	15 (20,8)	22 (17,1)	13 (16,9)
25-35	86 (41,7)	52 (38,8)	34 (47,2)	51 (39,5)	35 (45,5)
+ 35	85 (41,3)	62 (46,3)	23 (32,0)	56 (43,4)	29 (37,6)
AU	20 (9,7)	11 (8,2)	9 (12,5)	8 (6,2)	12 (15,6)
AC	186 (90,3)	123 (91,8)	63 (87,5)	121 (93,8)	65 (84,4)
Superen	129 (62,6)	86 (64,2)	43 (59,7)	----	----
No superen	77 (37,4)	48 (35,8)	29 (40,3)	----	----

Respecte al tipus d'avaluació triada, majoritàriament els estudiants s'acullen a la continuada, amb poques diferències entre el torn de matí i el de tarda. I hi ha major el

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

percentatge d'estudiants que no superen l'assignatura que han fet avaluació única. Finalment, comentar que el percentatge d'estudiants que superen l'assignatura i han contestat l'enquesta és de 62,3%, essent major el dels estudiants del torn de matí respecte als del torn de tarda (Taula 1).

Els estudiants opten per afrontar l'aprenentatge de l'assignatura majoritàriament de forma individual, amb un patró temporal d'estudi distribuït durant el semestre minoritari (Taula 2) el qual aporta un millor percentatge de superació de l'assignatura. Al inici del curs es fa èmfasi en que tan la quantitat com la dificultat dels continguts de l'assignatura obliguen a estar-hi a sobre durant el període que es cursa, però les dades ens evidencien que el nostre consell té poc impacte en els estudiants.

Taula 2. Descriptius de les característiques d'estudi en la mostra total que varen respondre l'enquesta, considerant el torn (matí/tarda) i el resultat a l'assignatura (superen/no superen).

Estudi assignatura	Total (N = 206)	Torn		Resultat assignatura	
		Matí (N = 134)	Tarda (N = 72)	Superen (N = 129)	No superen (N = 77)
Individual	122 (59,2)	81 (60,4)	41 (56,9)	69 (53,5)	53 (68,8)
Més indiv.	69 (33,5)	45 (33,6)	24 (33,3)	48 (37,2)	21 (27,3)
Meitat	14 (6,8)	7 (5,2)	7 (9,7)	11 (8,5)	3 (3,9)
Més grupal	0	0	0	0	0
Grupal	1 (0,5)	1 (0,7)	0	1 (0,8)	0

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

TD	11 (5,3)	7 (5,2)	4 (5,6)	8 (6,2)	3 (3,9)
BD	34 (16,5)	20 (14,9)	14 (19,4)	24 (18,6)	10 (13,0)
MD-MC	89 (43,2)	62 (46,3)	27 (37,5)	57 (44,2)	32 (41,5)
BC	51 (24,8)	32 (24,0)	19 (26,4)	27 (20,7)	24 (31,2)
TC	21 (10,2)	12 (9,6)	8 (11,1)	12 (16,5)	8 (10,4)

TD = Totalment distribuït en el semestre, BD = Bastant distribuït en el semestre, MD-MC = Meitat distribuït i meitat concentrat abans de l'examen, BC = Bastant concentrat abans de l'examen, TC = Totalment concentrat abans de l'examen.

Les hores dedicades l'estudi de l'assignatura, sense comptar les d'assistència a classe, han estat d'una mitjana de 61,66, sense diferències entre torns (Taula 3). En canvi, la consideració de superar o no superar l'assignatura és una variable clau en el temps de dedicació, en tots els cassos el temps que dediquen els alumnes que no superen l'assignatura és inferior, amb diferències molt més marcades en el cas de les hores de tutoria. Aquest temps és inferior a les 90 hores que un alumne caldria que dediqués a una assignatura de 6 crèdits a més de les dedicades a anar a classes. Pel que fa al percentatge d'assistència a les classes presencials, aquests és força elevat i semblant per la teoria i les pràctiques tant considerant el total d'alumnes que han contestat com el torn al qual eren matriculats. Novament aquí, observen con l'assistència és un 20% superior a teoria i un 25% superior a pràctiques en els alumnes que superen l'assignatura respecte als que no.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 3. Descriptius de les hores dedicades d'estudi (totals, temes teoria, pràctiques i lectures del treball propi) i % d'assistència a classes en la mostra total que varen respondre l'enquesta, considerant el torn (matí/tarda) i el resultat a l'assignatura (superen/no superen).

Hores dedicades / assistència	Total (N = 206)	Torn		Resultat assignatura	
		Matí (N = 134)	Tarda (N = 72)	Superen (N = 129)	No superen (N = 77)
Totals	61,66 ± 2,65	61,50 ± 3,21	61,94 ± 4,51	73,85 ± 3,43	41,45 ± 2,71
Teoria	47,99 ± 2,27	47,32 ± 2,73	49,24 ± 4,10	57,15 ± 3,14	32,82 ± 2,19
Pràctiques	5,40 ± 0,27	5,47 ± 0,35	5,32 ± 0,44	5,92 ± 0,37	4,58 ± 0,36
Lectures	15,82 ± 0,78	15,69 ± 0,91	16,06 ± 1,46	17,30 ± 1,05	13,35 ± 1,06
Assistència					
Teoria	77,69 ± 2,04	77,96 ± 2,41	77,21 ± 3,73	85,24 ± 1,94	65,05 ± 3,99
Pràctiques	77,34 ± 2,39	77,86 ± 2,87	76,37 ± 4,30	87,09 ± 2,37	61,01 ± 4,46

Malgrat que no entrarem en una anàlisi detallada del temps dedicat als diferents blocs de teoria, les pràctiques o les lectures, si que comentarem que s'observa una relació important entre el temps dedicat als blocs teòrics i l'extensió i complexitat d'aquests. A més, són els temes d'antidepressius (6,64 hores de mitjana), antipsicòtics (5,74 hores de mitjana) i hipnòtico-sedants i ansiolítics (5,40 hores de mitjana) els de més temps emprat. Aquests són els més complexos i de major envergadura de continguts del pla docent. Per contra, el d'introducció a la farmacologia (3,31 hores de mitjana) i el de l'addicció (3,5 hores de mitjana) han estat els de menys temps

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

d'estudi dedicat, amb congruència també amb el menor aprofundiment que es fa d'aquests continguts en l'assignatura.

Pel que fa a les hores per preparar-se les 3 pràctiques obligatòries de l'assignatura han estat de mitjana 1,72h. per la primera, 1,68h. per la segona i 2,01h. per la tercera. Un temps en tots els casos inferior a les 3h. que se'ls indica han de dedicar només a la preparació i lectura dels materials per a obtenir un aprofitament adequat quan es desenvolupen a classe. Això ens mostra que bastants estudiants assisteixen a les classes presencials pràctiques sense haver dedicat un temps previ individual o en grup a entrar en contacte amb els materials per tal d'aprofitar millor les sessions.

Més de la meitat dels estudiants ha consultat llibres, tot i que aquest fet no ha estat sistemàtic (40%) o freqüent (57,4%) i el 90% d'ells s'han limitat a consultar el manual de l'assignatura (Taula 4). Volem fer èmfasi en els 85 estudiants que no han consultat cap llibre, ja que el manual de l'assignatura (Adan & Prat, 2011) és essencial per un bon seguiment dels continguts presencials i de suport a l'estudi. Els estudiants que no superen l'assignatura tenen un percentatge inferior de consulta de llibres i amb un patró més ocasional o concentrat abans de l'examen. La utilització del Campus Virtual supera el 96%, un fet gens d'estranyar si considerem que és on s'accedeix als materials obligatoris de pràctiques i lectures, així com als fòrums de debat i a la informació que es vagi aportant al llarg del semestre i també s'hi publiquen les qualificacions.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 4. Descriptius sobre consulta de fonts d'informació (llibres, webs i Campus Virtual) en la mostra total que varen respondre l'enquesta, considerant el torn (matí/tarda) i el resultat a l'assignatura (superen/no superen). exam = Examen

Consulta fonts	Total (N = 206)	Torn		Resultat assignatura	
		Matí (N = 134)	Tarda (N = 72)	Superen (N = 129)	No superen (N = 77)
Llibres					
Si	121 (58,7)	83 (61,9)	38 (52,8)	78 (60,5)	43 (55,8)
No	85 (41,3)	51 (38,1)	34 (47,2)	51 (39,5)	34 (44,2)
Ocasional	38 (33,6)	27 (36,5)	11 (28,2)	23 (31,5)	15 (37,6)
Freqüent	65 (57,6)	41 (54,4)	24 (61,5)	45 (61,6)	20 (50,0)
Abans exam	10 (8,8)	6 (8,1)	4 (10,3)	5 (6,8)	5 (6,5)
Manual	111 (90,2)	75 (92,6)	36 (85,7)	70 (89,7)	41 (91,1)
Webs					
Si	98 (50,0)	65 (51,2)	33 (47,8)	57 (54,0)	41 (56,9)
No	98 (50,0)	62 (48,8)	36 (52,2)	67 (46,0)	31 (43,1)
Ocasional	47 (56,3)	34 (55,7)	13 (59,1)	25 (54,3)	22 (59,5)
Freqüent	20 (24,1)	15 (24,6)	5 (22,7)	13 (28,3)	7 (18,9)
Abans exam	16 (19,3)	9 (19,4)	4 (18,2)	8 (17,4)	8 (21,6)
Campus					
Si	192 (96,5)	125 (97,7)	67 (94,4)	123 (97,6)	69 (94,5)
No	7 (3,5)	3 (2,3)	4 (5,6)	3 (2,4)	4 (5,5)
Vegades	12,22 ± 0,78	11,94 ± 0,95	12,70 ± 1,37	11,89 ± 0,88	12,84 ± 1,52

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Respecte a la preferència de tipus d'avaluació, la immensa majoria prefereix la continuada (N = 178, 89,9%), amb independència del torn (matí: N = 118, 92,2%; tarda: N = 60, 85,7%) o de superar o no l'assignatura (superen: N = 116, 92,8%; no superen: N = 62, 84,9%). Els estudiants manifesten que la dificultat de la Psicofarmacologia és superior o molt superior a les altres assignatures de l'ensenyament (N = 194, 94,2%), sense diferències destacables entre torns o que es superi o no l'assignatura. Atribueixen aquesta dificultat especialment a la memorització de genèrics i paraules claus i als mecanismes d'acció, que amb petites variants es manté en el total d'estudiants, els dos torns i tant si superen com si no l'assignatura (Taula 5).

Taula 5. Descriptius dels aspectes amb més dificultat de l'assignatura en la mostra total que varen respondre l'enquesta, considerant el torn (matí/tarda) i el resultat a l'assignatura (superen/no superen).

Aspectes dificultat	Total (N = 206)	Torn		Resultat assignatura	
		Matí (N = 134)	Tarda (N = 72)	Superen (N = 129)	No superen (N = 77)
Vocabulari	32 (16,0)	20 (15,6)	12 (16,9)	14 (11,1)	18 (24,7)
M Acció	51 (25,6)	37 (28,9)	14 (19,7)	26 (20,6)	25 (34,2)
Memoritz	82 (41,2)	58 (45,3)	24 (33,8)	59 (46,8)	23 (31,5)
Relació 1	14 (7,0)	7 (5,5)	7 (9,9)	12 (9,5)	2 (2,7)
Relació 2	16 (8,0)	4 (3,1)	4 (3,1)	13 (10,3)	3 (4,1)
Altres	4 (2,0)	2 (1,60)	2 (1,6)	2 (1,6)	2 (2,7)

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

M Acció = Mecanismes d'acció, Memoritz = Memorització genèrics i paraules clau; Relació 1 = Relació aspectes farmacològics i terapèutics, Relació 2 = Relació aspectes farmacològics i efectes adversos.

Els estudiants a la pregunta de la relació de l'assignatura amb els continguts de les altres de l'ensenyament ens aporten un 50% en les categories de molt i bastant elevada, mentre que un 36,2% opta per respondre que la relació és mitja. Tant els de torn de matí com els que superen l'assignatura mostren percentatges superior de trobar relació amb d'altres assignatures.

També observem que la dificultat de la Psicofarmacologia es considerar superior o molt superior a les altres assignatures de l'ensenyament, atribuint-la especialment a la memorització de paraules claus i la comprensió dels mecanismes d'acció. La valoració de l'aprenentatge a l'assignatura i la nota que creuen obtindran, amb una puntuació entre 0 i 10, són ambdues inferiors en els alumnes que no superen l'assignatura (Taula 6).

Les hores setmanals que pensen cal dedicar a l'assignatura es situa al voltant de les 3 hores en tots el cassos. Tot i que a l'enquesta confeccionada no es va demanar d'especificar si les hores de dedicació corresponien a les de les sessions presencials durant el període docent, el temps manifestat coincideix amb les hores presencials que té l'assignatura assignades. Els estudiants no han integrat l'esforç que a nivell de temps, amb independència de les seves habilitats cognitives, han de dedicar per a superar una assignatura de 6 crèdits. La majoria d'estudiants reconeixen la utilitat de l'assignatura, puntuant-la per sobre de 7 els de matí i aquells que superen l'assignatura, mentre que els de tarda puntuen una mitjana de 6 i els que no superen l'assignatura només de 5,64.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 6. Descriptius de les valoracions fetes (aprenentatge, nota que s'assolirà, hores setmanals que cal dedicar a l'assignatura i utilitat de la psicofarmacologia) en la mostra total que varen respondre l'enquesta, considerant el torn (matí/tarda) i el resultat a l'assignatura (superen/no superen). Aprenent = Aprenentatge, set = setmana

Valoracions	Total (N = 206)	Torn		Resultat assignatura	
		Matí (N = 134)	Tarda (N = 72)	Superen (N = 129)	No superen (N = 77)
Aprenent	6,48 ± 0,09	6,46 ± 0,10	6,51 ± 0,15	6,81 ± 0,10	5,92 ± 0,13
Nota	5,24 ± 0,08	5,25 ± 0,10	5,23 ± 0,13	5,54 ± 0,09	4,71 ± 0,13
Hores/set	3,04 ± 0,06	3,02 ± 0,07	3,06 ± 0,10	2,98 ± 0,07	3,14 ± 0,08
Utilitat	6,73 ± 0,16	7,08 ± 0,17	6,08 ± 0,31	7,36 ± 0,18	5,64 ± 0,25

L'anàlisi correlacional confirma la importància d'assistir a les classes per aconseguir millor resultats a l'assignatura i de dedicar-se a treballar-la convenientment. Aquell alumnes que consideren més útil l'assignatura són també els que treuen millor nota, dediquen més temps a la preparació de l'assignatura en total i assisteixen més a classe. En canvi, la nota que es pensa que s'aconseguirà o la utilitat de l'assignatura no correlacionen o un fan d'una forma molt baixa tant amb les hores dedicades a l'assignatura i l'assistència a classe (Taula 7). Aquests resultats venen més determinats pels estudiants de matí i pels que superen l'assignatura.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 7. Correlacions entre el temps dedicat a l'assignatura (en hores) i altre variables d'interès (nota obtinguda, valoració aprenentatge, nota que es pensa treure i utilitat de l'assignatura) en la mostra total d'estudiants. H = Hores.

	Nota obtinguda	Valoració aprenentatge	Nota que es pensa treurà	Utilitat assignatura
H. Totals	.461***	.282***	.173	.182*
Assistència				
Teoria	.445***	.272***	.122	.192*
Pràctiques	.449***	.251***	.119	.209*
H. Teoria	.408***	.284***	.198*	.153
H. Pràctiques	.124	.187*	.210*	.041
H. Lectures	.243	.137	.114	.011
Valoració aprenentatge	.444***			
Nota treurà	.444***	.557***		
Utilitat assignatura	.404**	.144	.077	

*** $p < 0.0001$; ** $p < 0.001$; * $p < 0.01$

Com a conclusió, podem destacar que els estudiants no dediquen el temps suficient d'aprenentatge autònom a l'assignatura de psicofarmacologia, malgrat considerar-la una de les

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

més difícils dels estudis de Psicologia. Potser aquest fet es deu a que són estudiants de llicenciatura i varen començar-la amb l'antic pla d'estudis, on els crèdits tenien una major correspondència amb les hores presencials. La continuïtat d'aquest treball amb estudiants de grau ens permetrà veure si això també està present en els seus patrons d'aprenentatge o aquests ja es corresponen més a les exigències dels crèdits ETCS dels nous plans d'estudi. De totes maneres, atès que les hores dedicades es relacionen amb la nota obtinguda en l'assignatura i amb l'autoavaluació de la qualitat de l'aprenentatge sembla necessari endegar accions per tal de potenciar el treball autònom (lectura materials teòrics i pràctics, hores d'estudi, consulta continuada manual de l'assignatura, etc.) durant el període docent, tant a nivell de grup com individuals quan es fan les tutories als estudiants.

Agraïments

Aquest treball ha estat desenvolupant amb un Projecte d'Innovació Docent 2010PID-UB/66 de la Universitat de Barcelona.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Adan (2008). Psicofarmacología y nuevo plan de estudios de Psicología. *REP:TE. Revista de Enseñanza de la Psicología: Teoría y Experiencia*, 4 (1), 21-37.
[http://psicologia.udg.es/revista/publicacions/04/cast/04\(4\)_cast.pdf](http://psicologia.udg.es/revista/publicacions/04/cast/04(4)_cast.pdf)

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Adan, A. & Prat, G. (2011). *Psicofarmacología. De los mecanismos de acción a las estrategias terapéuticas*. 2ª Edició. Barcelona: Marge Médica Books.

Adan, A. & Prat, G. (2004). *L'assignatura de Psicofarmacologia a l'Ensenyament de Psicologia. Una estratègia metodològica*. 3er Congreso Internacional “Docencia Universitaria e Innovación”. Llibre de resums pàg. 244.

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

